

Ναός του πνεύματος και της Τέχνης

ΤΟ «ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΛΑΜΙΑΣ» (1961-2025)

Επιμέλεια: Δημητρίου Θ. Νάτσιου, Φιλολόγου, Λαμία

(Το Χρονικό της θεμελίωσης - το Χρονικό των εγκαινίων λειτουργίας του - οι εκφωνηθέντες λόγοι - η πρεμιέρα των θεατρικών παραστάσεων - τα πρόσωπα που πρωτοστάτησαν)

α'. Εισαγωγή

Τα θεατρικά δρώμενα στην μετεπαναστατική Λαμία βρέθηκαν στα επιστημονικά και ερευνητικά ενδιαφέροντα ντόπιων λογίων, οι οποίοι - έπειτα από επισταμένη αρχαική έρευνα- αποκάλυψαν πολύ ενδιαφέροντα και άγνωστα στοιχεία για τη θεατρική κίνηση, που σημειωνόταν την περίοδο εκείνη στην πόλη της Λαμίας και στην ευρύτερη περιοχή της. Στοιχεία, όπως: Το πρωτότυπο και το μεταφρασμένο θεατρικό έργο, η εμφάνιση προσώπων, τα οποία δραστηριοποιήθηκαν στον θεατρικό χώρο και ήταν «οι πρώτοι διδάξαντες», οι ομαδικές θεατρικές δραστηριότητες, οι χώροι των πρώτων θεατρικών παραστάσεων, η συμμετοχή και οι

προτιμήσεις του θεατρικού κοινού, τα οθνεία θεατρικά είδη, τα οποία εξελληνίσθηκαν, καλλιεργήθηκαν, αναπτύχθηκαν και διδάχθηκαν, οι πρώτες προσπάθειες για την ανέγερση θεάτρου, με κορυφαία εκείνη του Οδυσσέα Παναγιώτου (Πάνου) Κοτσοκέρα στις αρχές του περασμένου αιώνα. Τέτοια και άλλα στοιχεία ήρθαν στο φως έπειτα από μια αξιόπαινη προσπάθεια ντόπιων ερευνητών⁽¹⁾.

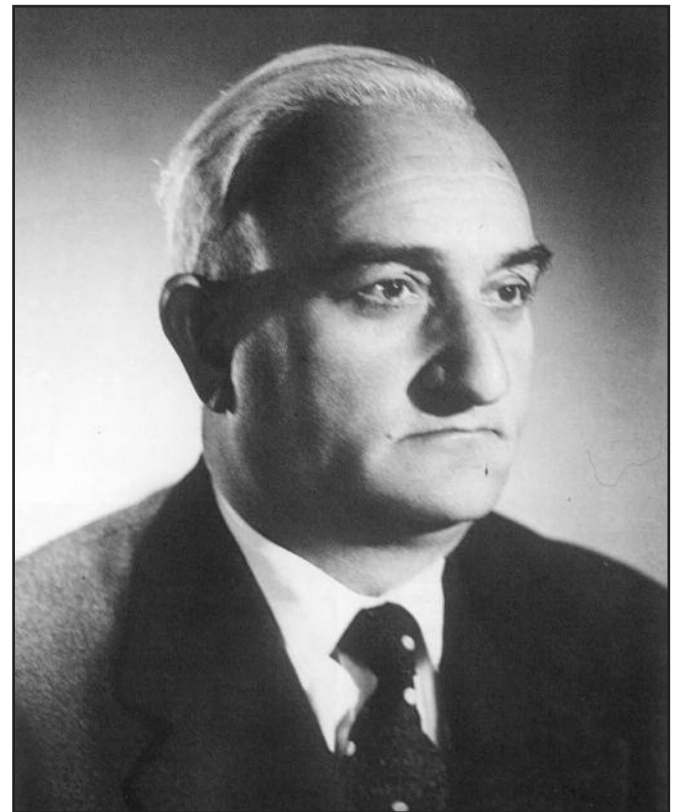
Σύμφωνα με γραπτές μαρτυρίες και με τον ορατό, έως ότου κατεδαφισθεί, «σκελετό» του θεάτρου, η πρώτη προσπάθεια για ανέγερση μόνιμου θεάτρου στη Λαμία άρχισε στις αρχές του περασμένου αιώνα με ιδιωτική πρωτοβουλία και με τη βοήθεια του ομώνυμου Δήμου. Η ανέγερση άρχισε με τη χρηματοδότηση του Οδυσσέα Κοτσοκέρα⁽²⁾ εντός δημοτικού οικοπέδου, που βρισκόταν δί-

Ο χώρος όπου χτίστηκε το Δημοτικό Θέατρο Λαμίας. Δεξιά διακρίνονται τα τοπ (μεταλλικά κτίσματα) και στο βάθος το 2ο Δημοτικό Σχολείο.

Η Λαμία χιονισμένη (1920). Διακρίνονται το "Πέτρινο" (αρχικά Παρθεναγωγείο και μετά Γυμνάσιο) και δεξιά το "Πάνειον" Θέατρο ημιτελές (Φώτο Στουρνάρας - Βόλος)

Ο Δήμαρχος Λαμιέων Ιωάννης Γρ. Παπασιόπουλος (1904-1967)

Ο Λαμιώτης ηθοποιός, Χρήστος Ευθυμίου (1900-1971)

Ο αρχιτέκτων, Κίμων Θ. Λάσκαρης (1905-1978)

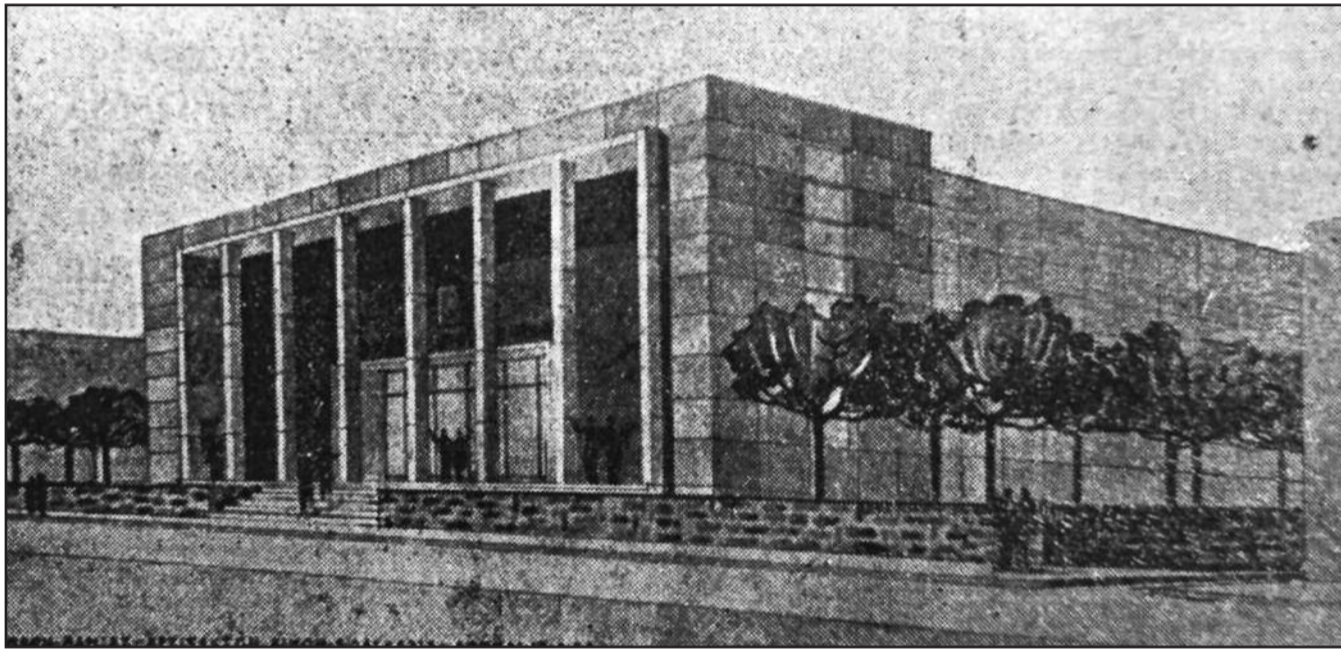
Από το βιβλίο του κ. Νίκου Ταξ. Δαβανέλλου: "Λαμία, Τα πρόσωπα (1760-1930)", Λαμία 2003.

πλη στο διδακτήριο του Γυμνασίου Αρρένων (τότε Παρθεναγωγείου) στην οδό «Υψηλάντου». Τα αρχιτεκτονικά σχέδια είχε εκπονήσει ο νομομηχανικός Φθιώτιδας Βασίλειος Σαδούκας. Τα επαινετικά όμως σχόλια, εκ μέρους του τοπικού Τύπου σταμάτησαν γρήγορα, ο ενθουσιασμός μετατράπηκε σε κατάρφεια και η ελπίδα εξέλιπε εξαιτίας της απρόβλεπτης εξέλιξης των πραγμάτων. Ο πρόωπος θάνατος του χορηγού, η αδυναμία των κληρονόμων να συνεχίσουν τη χρηματοδότηση και η μη δυνατότητα του Δήμου Λαμιέων να συμβάλει στην αποπεράτωση του έργου είχαν ως αποτέλεσμα την προσωρινή διακοπή των εργασιών, η οποία αργότερα, (1927) επί δημαρχίας Ιωάννου Μακροπούλου και το 1939, επί δημαρχίας Νικολάου Δουδουμπούλου, κατέστη οριστική. Γίνεται μνεία των δυο πιο πάνω χρονολογιών, διότι τότε έγινε κάποια προσπάθεια για την αποπεράτωση και ολοκλήρωση του έργου από τον Δήμο Λαμιέων, αλλά δεν είχαν θετικό αποτέλεσμα οι προσπάθειες εκείνες. Ο σκελετός κρημνίσθηκε το 1965 επί Δημαρχίας του Απόστολου Κουνούπη για να κατασκευασθεί η «Θερινή Δημοτική Σκηνή», η οποία κατασκευή άρχισε επί Αν. Κουνούπη και ολοκληρώθηκε από τον δήμαρχο Νίκο Μουντούρη (3).

ροπούλου μετά του επιτελείου του, του κ. Αν. Δ. Χωρ/κής κ. Παπαναστασίου, εκπροσώπων σωματείων και συλλόγων της πόλεώς μας, του κ. Β. Μεσολλογγίτη, προέδρου του Σωματείου Ελλήνων Ηθοποιών, του κ. Χρ. Ευθυμίου, διαπρεπούς ηθοποιού Ρουμελιώτου και χιλιάδων λαού.

Ο χώρος ήτο διακεκοσμημένος με Ελληνικά σημαία και καταλλήλως περιφραγμένος ενώ διαδοχικά σανίδα εντός του εσκαφέντος χώρου εξησφάλιζον είδος γέφυρας δια τους παρακολουθήσαντας από της εξέδρας την τοποθέτησιν του θεμελίου. Τον θεμέλιον λίθον τιμής ένεκεν κατέθεσεν ο υφυπουργός κ. Ε. Καλαντζής μετά την δοξολογίαν η οποία έγινε εις επιβλητικήν ατμόσφαιραν. Ο Δήμαρχος κ. Παπασιόπουλος ανέλυσε εν ολίγοις το ιστορικόν του επιτελουμένου έργου, το οποίον ανέκαθεν απέτελεσεν Παλλημαϊκόν όνειρον χωρίς όμως λόγω των οικονομικών δυσχερειών που αντιμετώπιζοντο να λαμβάνη ποτέ σάρκα και οστά. Ετόνισεν ότι ο Δήμος συνέστησεν Νομικόν πρόσωπον Δημοτικού Θεάτρου Λαμίας απαλλοτριώσας το σχετικόν οικόπεδον και καταβαλόν την αποζημίωσιν εις τους ιδιοκτίτας. «Μέχρι τούδε, είνεν, κατεβλήθησεν εις τον έγκριτον συμπολίτην κ. Κούτλαν ερ-

Το σχέδιο του αρχιτέκτονα Κίωνα Θ. Λάσκαρη

β'. Το «Δημοτικόν Θέατρον Λαμίας»

Μετά την Κατοχή και μετά τη λήξη του ελληνικού Εμφυλίου πολέμου η Δημοτική Αρχή Λαμιέων απεφάσισε να συνεχίσει τις ωραίες προσπάθειες των παλαιότερων για την ίδρυση Δημοτικού θεάτρου. Τούτο επιχειρήθηκε από τον Δήμαρχο Ιωάννη Παπασιόπουλο. Έτσι, αφού έγιναν όλα τα απαραίτητα, στις 4 Ιανουαρίου 1959, τέθηκε ο θεμελιος λίθος. Μεταφέρεται εδώ ολόκληρο το Χρονικό της θεμελίωσης από την εφημερίδα: «Λαμιακός Τύπος».

1) Το Χρονικό της θεμελίωσης

α) Ο θεμέλιος λίθος - Οι ομιλητές

«Την 11 η. μ. προχθές έλαβε χώραν τελετή θεμελιώσεως του Δημοτικού Θεάτρου εις τον γνωστόν κεντρικόν χώρον της πόλεως, παρουσία του υφυπουργόν κ. Καλαντζή των βουλευτών κ.κ. Πλατή, Μακροπούλου και Κωστή, του Νομάρχου κ. Κακούρη, του Δημάρχου κ. Παπασιοπούλου μετά του Δημοτικού συμβουλίου εκπροσώπων των Δικ. αρχών, υποστρατήγου κ. Γαργα-

γολήπτην περίπου 500 χιλ. δρχ. και έχουν προϋπολογισθή ήδη υπό του Δήμου έτερα 2 εκατομμύρια δραχμών διά των οποίων και θα προωθηθή πλήρως το τεράστιον αυτό έργον».

Ο κ. Μεσολλογγίτης εν συνεχεία, εξέφρασε την χαράν και την ευγνωμοσύνην των ελλήνων ηθοποιών, διότι η Λαμία, πρωτοπορούσα εξ όλης της επαρχιακής Ελλάδος αποκτά ένα θέατρο δυνάμενον να εξυπηρετήση ολοκληρωμένα την τέχνην, χαρακτηρισει δε την Λαμίαν ως «καταφύγιον των ηθοποιών». Υπεσχέθη δε ότι το Σωματείου Ελλήνων Ηθοποιών θα παρακολουθήση με εξιδιασμένον ενδιαφέρον την πρόοδον του έργου και θα παράσχη κάθε δυνατήν συνδρομήν.

Θερμά χειροκροτήματα επίσης υπεδέχθησαν τον δημοφιλέστατον και πανελληνίου προβολής Ρουμελιώτην ηθοποιόν κ. Χρ. Ευθυμίου εις το μικρόφωνον, ο οποίος ως μέλος του συμβουλίου της Ενώσεως Λαμιέων διεβίβασε τον θερμόν του χαιρετισμόν προς τους Λαμιείς και εν συνεχεία εξήρε το γεγονός της θεμελιώσεως του Δημ. Θεάτρου ως αφητηρίας ανυψώσεως της πνευματικής στάθμης της Ρούμελης, συγκαρείς την Δημοτικήν αρχήν διά

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΑΜΙΑΣ

(Έπι Δημαρχίας 'Ιωάννου Παπασιοπούλου εν 'ετει 1961)

Ο Υπουργός, Ευάγγελος Γ. Καλαντζής (1905-1972).
Ο θεμελιώσας το Δημοτικό Θέατρο Λαμίας.

την τιτανείαν προσπάθειάν της.

Τέλος, ο κ. Καλαντζής ανεφέρθη εις την σημασίαν που απέδιδαν οι αρχαίοι πρόγονοι εις το θέαμα παραλληλιζοντας τούτο προς τον άρτον, υπεγράμμισεν ότι και ημείς οι απόγονοι έχοντας συνείδησιν της τεραστίας πνευματικής κληρονομιάς που επωμίσθημεν έχομεν υποχρέωσιν να ενισχύσωμεν την προσπάθειαν ανεγέρσεως Δημοτικού Θεάτρου εις την Λαμίαν εις το οποίον διαπρεπείς καλλιτέχνην ανατέμνον την ανθρώπινη ψυχή και διδάσκοντες συμβάλλουν εις την πνευματικήν ολοκλήρωσιν του λαού. Εξέφρασε την συγκίνησιν του διότι έλαχε εις αυτόν η τιμή να θέση τον θεμέλιον λίθον του έργου που από πεντακονταετίας όλοι ανέμενον εις την πόλιν. Αφού συνεχάρη δε τον κ. Δήμαρχον υπεσχέθη αμέριστον την υποστήριξήν του διά την περαιτέρω προώθησιν του.

Μετά ταύτα προσεφέρθησεν εκ μέρους του Δήμου γλυκίσματα και το πλήθος διελύθη με έκδηλον την ικανοποίησιν και την βεβαιότητα ότι συντόμως θα ίδη συμπληρούμενον το τεράστιον αυτό έργον που θα προβάλλη πανελληνίως την Λαμία.»

(Εφημ. "Λαμιακός Τύπος" φ.4027/6-1-1959)

β) Ο λόγος του Χρ. Ευθυμίου

«Σ' αυτή τη γωνιά της γης Σου, Λαμία μας, που αντίκρυ της ακόμα θωρούμε σαν οπτασία το στοιχειωμένο γίγαντα του πρώτου Σου ναού του πνεύματος και της τέχνης, ο ακατάλητος νόμος της πρόοδου και της τελειότητας το σώριασε συθέμελο κι έγινε σήμερα κέντρο χαράς των μικρών Σου βλαστών, πριν προλάβη να λάμψη και να ορχησθή στη θυμέλη του το Διονυσιακό πνεύμα. Σ' αυτή τη γωνιά της γης Σου, Λαμίας μας, που με τη θαλλωρή του ήλιου Σου, φύτρωνε μέχρι χτες ακόμα τ' ασφοδίλι και μοσχομύριζεν ο μενεξές Σου... σήμερα θεμελιώνεται απ' τους επιλέκτους Σου, η οριστική Σου πλέον πνευματική στέγη για να ορθωθή γρήγορα γιγάντια και καλλιμάρι και να δεχθή για να διακονήση μέσα της ό, τι ωραίο και υψηλό διαθέτει σήμερα η χώρα μας σε κάθε πνευματική ανάταση και πολύμορφη καλλιτεχνική εκδήλωση, είτε τοπική είτε πανελλήνια.

Κύριε υπουργέ, επιτρέψτε μου να σας μακαρίζω σήμερα που έχετε την ύψιστη τιμή να βάλετε τον πρώτο θεμέλιο λίθο σ' αυτό το αιώνιο έργο της πατρίδος μας, όπως μακαρίζω και τον υπεράριο Δήμαρχο της πόλεως κ. Παπασιόπουλο, τους εξαιρετους κ. κ. δημοτικούς συμβούλους εις την πρωτοβουλιάν των οποίων οφείλεται η έμπνευσίς του, τον αρχιτέκτονα κ. Λάσκαρη και κάθε συντελεστήν και αρωγόν της ολοκληρώσεώς του. Κύριε Δήμαρχε, εκ μέρους του συμβουλίου της Ενώσεως των εν Αθήναις και Πειραεί Λαμιέων διαβιβάζω προς Υμάς και το συμβούλιόν σας θερμότατα συγχαρητήρια και την διαβεβαίωσιν ότι θα είναι συμπαραστάτης κάθε φιλοπόλιδος πρωτοβουλίας σας. Σαν καλλιτέχνης δε, σας παρακαλώ να δεχθήτε την ευγνωμοσύνην του ελληνικού θεάτρου, με την βεβαιότητα ότι το παράδειγμά σας θα το μιμηθούν και άλλαι πόλεις της Ελλάδος και θ' αποκτήσουν τα πνευματικά τους κέντρα επ' αγαθώ του Έθνους».

γ) Το τηλεγράφημα του ηθοποιού Μάνου Κατράκη

Ο κ. Μάνος Κατράκης, ο οποίος και κατά το παρελθόν έδειξε ζωηρόν ενδιαφέρον διά το δημοτικόν θέατρον Λαμίας, απέστειλεν εκ Χίου όπου ευρίσκεται κατ'αυτάς, το κάτωθι τηλεγράφημα επίευκαίρια της θεμελιώσεως του θεάτρου της πόλεως.

«Παπασιόπουλον
Δήμαρχον Λαμιέων

Βαθύτατα συγκινημένος
διά θεμελιώσιν Δημοτικού
Θεάτρου πόλεώς σας. Δεχθήτε

